

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
PSYKOLOGIAN LAITOS

Työterveyslaitos

TIEDOTE TUTKIMUKSESTA

YHTEISÖLLISET KEINOT SOSIAALITYÖNTEKIJÖIDEN EETTISEN KUORMITUKSEN VÄHENTÄMISEEN TYÖYMPÄRISTÖN MUUTOSPAINEESSA

INTERVENTIOTUTKIMUS JA PYYNTÖ OSALLISTUA TUTKIMUKSEEN

Sinua pyydetään mukaan **Yhteisölliset keinot sosiaalityöntekijöiden eettisen kuormituksen vähentämiseen työympäristön muutospaineessa interventiotutkimukseen**, jossa tutkitaan sosiaalityöntekijöiden työn eettistä kuormitusta ja yhteisöllisen intervention vaikuttavuutta eettiseen kuormitukseen.

Eettisellä kuormituksella tarkoitetaan ihmisessä viriävää stressireaktiota, joka syntyy tilanteissa, joissa ihminen ei tiedä, kuinka toimia eettisesti oikein tai tietää toimintatavan, mutta ei pysty toimimaan sen mukaisesti. Tarkoituksena on tunnistaa yhteisesti eettisen kuormituksen aiheuttajia sosiaalityöntekijöiden työssä ja pilotoida yhteiskehittämiseen pohjautuva malli eettisen kuormituksen vähentämiseen ja ennaltaehkäisyyn. Tutkimuksella halutaan saada tietoa siitä, kuinka työn eettiseen kuormituksen tunnistamiseen ja vähentämiseen pilotoitava työpaikkainterventio toimii ja olisiko se hyödyllinen työväline sosiaalityöntekijöiden ammatissa työskentelevien työn eettisen kuormituksen ennaltaehkäisemisessä ja vähentämisessä.

Sinua pyydetään tutkimukseen, koska työskentelet sosiaalityöntekijänä ja kuulut tutkimukseen osallistuvan organisaation henkilöstöön. Tutkimukseen kutsutaan noin 80 työntekijää kolmesta eri organisaatiosta. Tutkimukseen osallistujat ovat täysi-ikäisiä ja kohdeorganisaatioiden eri palvelualueita edustavia henkilöitä.

Tämä tiedote kuvaa tutkimusta ja siihen osallistumista. Tietosuojailmoituksessa on kerrottu henkilötietojesi käsittelystä.

Tämä on yksittäinen tutkimus, joka käsittää alla kohdassa ”Tutkimuksen kulku” esitellyt osiot.

Vapaaehtoisuus

Tähän tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Voit kieltäytyä osallistumasta tutkimukseen, keskeyttää osallistumisen tai peruuttaa jo antamasi suostumuksen syytä ilmoittamatta milloin tahansa tutkimuksen aikana. Tästä ei aiheudu sinulle kielteisiä seurauksia.

Keskeyttäessäsi tutkimukseen osallistumisesi tai peruuttaessasi antamasi suostumuksen, sinusta siihen mennessä kerättyjä henkilötietoja, näytteitä ja muita tietoja käytetään osana tutkimusaineistoa, kun se on välttämätöntä tutkimustulosten varmistamiseksi.

Tutkimuksen kulku

Tutkimukseen osallistuminen sisältää seuraavat vaiheet tammi- joulukuun 2026 aikana:

1. Elektroniseen alkukyselyyn vastaaminen sisältäen seuraavat osa-alueet: demografiset ja työhön liittyvät taustatekijät, eettinen stressi, sosiaalinen pääoma, psykologinen turvallisuus ja työyhteisön eettisyys.
2. Työpaikkaintervention ryhmätapaamiset. Ryhmätapaamisia on yhteensä 7 kertaa ja tapaamiset toteutetaan työajalla. Alaliitteessä 1. kuvataan ryhmätapaamisten sisällöt ja aikataulu.
3. Elektroniseen seurantakyselyyn vastaaminen intervention lopussa sekä noin 4kk kuluttua intervention päätyttyä. Sisältää samat sisällöt, kuin alkukyselyssä (kohta 1).
4. Yksilöhaastatteluihin osallistuminen intervention alussa, lopussa ja seurannan yhteydessä (arvioitu kesto n. 1 h per haastattelu). Haastatteluihin kutsutaan alkukyselyssä suostumuksensa antaneita työntekijöitä (yhteensä n. 20 henkilöä). Haastatteluiden teemat liittyvät sosiaalityön arkeen, työn eettiseen kuormitukseen sekä työpaikkaintervention kokonaisuuteen ja sen toimivuuteen.

Tutkimuksesta mahdollisesti aiheutuvat hyödyt

Osallistumalla tutkimukseen pääset käsittelemään työhösi liittyviä eettisen kuormituksen aiheuttajia. Tutkimus mahdollistaa sinulle työnantajasi tukemana pysähtymisen työn eettisen kuormituksen teemojen äärelle, mille voi muutoin omassa työarjessa olla vähänlaisesti pysähtymisen mahdollisuuksia.

Interventioon osallistumisen myötä olet mukana luomassa eettisempää työyhteisökulttuuria käytännön tekojen avulla ja olet mukana vähentämässä sekä omaa että työyhteisösi eettistä kuormitusta. Tällä voi olla myönteisiä vaikutuksia työhyvinvointiin sekä työhön, alaan ja organisaatioon sitoutumiseen.

Interventioon osallistuminen voi auttaa sinua sekä työyhteisöäsi löytämään uusia keinoja kohdata eettisen kuormituksen aiheuttajia nykyisessä työssäsi että tulevilla työuralla. Interventioprosessin aikana saat käytännönläheisiä työkaluja ja ammattilaisen tuen yhteisöllisen kehittämisen toteuttamiseen työarjessa eettisen kuormituksen vähentämiseksi. Intervention aikana kertynyttä yhteisöllisen kehittämisen osaamista voit hyödyntää myös jatkossa työurasi aikana.

Tutkimukseen osallistumalla edistät tiedon kertymistä sosiaalityöhön liittyvästä eettisestä kuormituksesta, mikä voi lisäksi tarjota yhteiskunnallisia toimijoita ja työpaikkoja hyödyttävää tietoa sosiaalityössä työskentelevien hyvinvoinnin tukemiseen.

Tutkimuksesta mahdollisesti aiheutuvat riskit, haitat ja epämurkavuudet sekä niihin varautuminen

Tutkimukseen osallistuminen vaatii sinulta ajankäyttöä ja sitoutumista interventioon. Ryhmätapaamiset ovat luottamuksellisia, mutta niihin osallistuminen edellyttää sinua jakamaan ryhmässä ajatuksiasi ja kokemuksiasi työn eettisestä kuormituksesta.

Hankevalmentajat ovat psykologian alan ammattilaisia, joilla on useamman vuoden kokemus erilaisiin työelämän tilanteisiin liittyvistä ohjaustöistä. Hankevalmentajat toimivat tukenasi läpi tutkimusprosessin. Yhteiskehittämisen prosessin luonteeseen kuuluu osallistujien aktiivinen osallistuminen: ideointi, ajatusten jakaminen ja yhteistyöskentely.

Työnantajasi tukee tutkimukseen osallistumista mahdollistaen ajankäytön sitä varten. Työnantajallasi ei ole pääsyä osallistumisesi aikana kertyvään tutkimusaineistoon. Jos tutkimuksen aikana sinulla heräisi

epämukavia tuntemuksia tai kokisit tarvetta esimerkiksi lisätuelle tutkimuksessa käsiteltäviin teemoihin liittyen, ohjaa hankevalmentajamme sinua eteenpäin näissä asioissa luottamuksellisesti.

Tutkimuksen kustannukset ja korvaukset tutkittavalle sekä tutkimuksen rahoitus

Tutkimukseen osallistumisesta ei makseta palkkiota. Tutkimuksen toteuttamista rahoittaa Työsuojelurahasto (hanketunnus 250101/250158), joka ei kuitenkaan osallistu tutkimuksen suunnitteluun tai toteutukseen.

Tutkimustuloksista tiedottaminen ja tutkimustulokset

Tutkimuksesta valmistuu tieteellisiä julkaisuja, opinnäytetöitä, konferenssi- ja seminaariesityksiä, käytännön sovelluksia sekä mahdollisesti opetusta. Tutkimuksessa pilotoitavaa eettisen kuormituksen vähentämiseen luotua mallia on tarkoitus hyödyntää tutkimuksen jälkeen laajemmin sosiaalityön kentällä.

Tutkimustuloksista tiedotetaan sekä perinteisessä että sosiaalisessa mediassa.

Tutkimukseen osallistuva saa niin halutessaan itselleen tietoa tutkimustuloksista tutkimushankkeen www-sivulta, jonne linkitetään hankkeen julkaisut. Yksittäinen osallistuja ei ole tunnistettavissa tutkimustuloksia julkaistessa ja niistä tiedottaessa.

Tutkittavien vakuutusturva

Jyväskylän yliopiston toiminta ja tutkittavat on vakuutettu.

Jyväskylän yliopiston vakuutukset korvaavat etänä suoritettavissa tutkimuksissa ainoastaan sellaiset vahingot, jotka liittyvät suoraan annettuun tutkimustehtävään ja jotka ovat sattuneet varsinaisen ohjeistetun tutkimustehtävän aikana. Vakuutus ei korvaa taukojen aikana sattuneita vahinkoja.

Jyväskylän yliopiston vakuutukset eivät ole voimassa etänä suoritettavissa tutkimuksissa, jos tutkittavan kotikunta ei ole Suomessa.

Vakuutus sisältää potilasvakuutuksen, toiminnanvastuuvakuutuksen ja vapaaehtoisen tapaturmavakuutuksen. Tutkimuksissa tutkittavat on vakuutettu tutkimuksen ajan ulkoisen syyn aiheuttamien tapaturmien, vahinkojen ja vammojen varalta. Tapaturmavakuutus on voimassa mittauksissa ja niihin välittömästi liittyvillä matkoilla.

Lisätietojen antajien yhteystiedot

Mari Herttalampi, Tutkimuksen johtaja, Psykologian laitos, Jyväskylän yliopisto, puh. 0505935370, mari.a.herttalampi@jyu.fi

Risto Nikunlaakso, Projektipäällikkö, Työterveyslaitos, puh. 0304742505, risto.nikunlaakso@ttl.fi

Eveliina Vänskä, Projektitutkija, Psykologian laitos, Jyväskylän yliopisto, puh. 0504656886, eveliina.i.s.vanska@jyu.fi

Eveliina Peltoniemi, Projektitutkija, Psykologian laitos, Jyväskylän yliopisto, puh. 0504646425, eveliina.m.peltoniemi@jyu.fi

Alaliite 1. Työpaikkaintervention ryhmätapaamisten sisällöt

Ryhmätapaamisten sisällöt ja suunniteltu aikataulu kuvataan kuvassa 1. Tarkoista tapaamisajankohdista sovitaan yhdessä ryhmiin osallistujien kanssa. Tapaamiset toteutetaan työajalla. Jokainen interventioon osallistuva ryhmä toimii omana kokonaisuutenaan ja käy läpi intervention vaiheet.

Alkutapaaminen (arvioitu kesto 1,5 h) pyritään ajoittamaan tammikuun 2026 alkupuoliskolle.

Alkutapaamisen yhteydessä osallistujat täyttävät elektronisen alkukyselyn (ks. edellä kappale Tutkimuksen kulku).

Työpaja 1 (arvioitu kesto 1,5 h) pyritään ajoittamaan pian alkutapaamisen jälkeen tammikuulle. On myös mahdollista sopia osallistuvan ryhmän kanssa, että alkutapaaminen ja työpaja 1 järjestetään yhtenä tilaisuutena, jolloin sen arvioitu yhteiskesto on noin 2,5–3 h. Tällöin elektroninen alkukysely täytetään osallistujien omalla ajalla. Työpaja 2 (arvioitu kesto 2,5 h) ja työpaja 3 (arvioitu kesto 2,5 h) pyritään toteuttamaan helmikuussa 2026. Työpaja 4 (arvioitu kesto 1,5 h) pyritään toteuttamaan huhtikuussa 2026.

Lopputapaaminen (arvioitu kesto 2 h) ajoitetaan työpajojen (1–4) jälkeiseen aikaan elokuulle 2026.

Lopputapaamisen yhteydessä osallistujat täyttävät elektronisen loppukyselyn (ks. edellä kappale Tutkimuksen kulku).

Seurantatapaaminen (arvioitu kesto 2 h) pyritään ajoittamaan joulukuuhun 2026. Lopputapaamisen yhteydessä osallistujat täyttävät elektronisen seurantakyselyn (ks. edellä kappale Tutkimuksen kulku).

Työpajojen (1–4) yhteydessä osallistujille annetaan välitehtäviä toteutettavaksi työarjen yhteydessä.

Kuva 1. Työpaikkaintervention sisällöt ja kulku

Intervention kulku

